

DE BRIEVENBRIGADE

CREATIEF SCHRIJVEN

POSTZEGELS EN VERZAMELEN

INTRO VOOR DE LEERKRACHT

Nu uw leerlingen mooie brieven kunnen schrijven, en alles geleerd hebben over kaartjes (ontwerpen), moeten die natuurlijk op hun bestemming komen. Deze fiche is een beknopt luik over de **postzegel** en zijn **frankeerwaarde**. Voor de leerlingen die gebeten zijn door **filatelie** geeft De Brieven Brigade graag tips en advies.

LEGENDE

INTERACTIE

Interactie. Tijd voor actie.

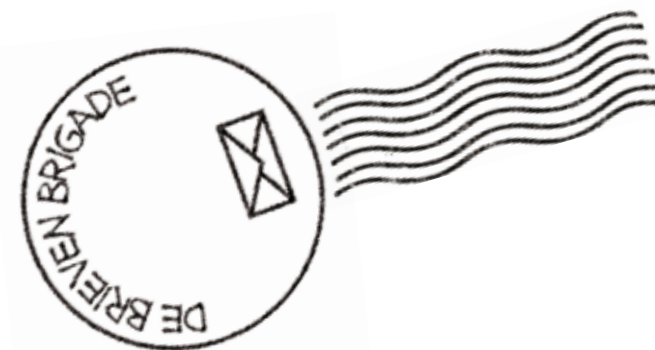
Opdracht. Individueel of in groep.

Tip voor de leerkracht.

Materiaal om uit te delen aan de leerlingen.

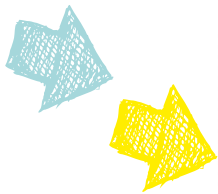

DE BRIEVENBRIGADE CREATIEF SCHRIJVEN

POSTZEGELS, WAARDEVOLLE STUKJES PAPIER

WAT IS EEN POSTZEGEL?

Een postzegel is het bewijs dat je voor je post betaald hebt. Een postzegel heeft altijd een bepaalde waarde: je betaalt er dus de verzending van je brief of kaartje mee.

WAT VIND JE OP EEN POSTZEGEL?

- 1 De waarde van de postzegel
- 2 Het land van herkomst
- 3 Het uitgiftejaar
- 4 De naam van de ontwerper
- 5 De tanden

LEUK OM WETEN!

➡ Omdat Groot-Brittannië op 1 mei 1840 het eerste land was dat een postzegel uitgaf, de **Penny Black**, had men er niet aan gedacht om er de naam van het land op te zetten. En zo is het altijd gebleven: er staat nog steeds geen land van herkomst op Britse postzegels.

➡ In sommige landen worden er postzegels uitgegeven met een **speciale vorm**. Zo is er in het Afrikaanse Sierra Leone een postzegel in de vorm van het land. Er bestaan zelfs zegels in de vorm van een banaan.

➡ In België kan iedereen een voorstel indienen om een speciale postzegel uit te geven. Wordt het voorstel goedgekeurd door de **Filatelistische Commissie**, een groep specialisten binnen en buiten bpost? Dan krijgen gespecialiseerde grafische ontwerpers de opdracht om die zegel te creëren. Daarna wordt het definitieve ontwerp in de **zegeldrukkerij in Mechelen** gedrukt en geperforeerd, en is de postzegel een feit.

Zo ontwierpen **10 Belgische modeontwerpers** waaronder Walter Van Beirendonck en Natan, hun eigen postzegel. Deze zegels verschenen in april 2010.

SOORTEN POSTZEGELS

GEGOMDE ZEGELS

Dat zijn de 'klassieke' zegels waaraan je moet likken. Op een zegelvel zijn er tussen de postzegels *perforaties of gaatjes* gemaakt in horizontale en verticale richting. Zo kun je de zegels van elkaar scheuren zonder ze te beschadigen. Let op: een gescheurde zegel is niks waard.

ZELFKLEVENDE ZEGELS

Die koop je per vel van 10 of in een doosje met 100 tegelijk.

GOED OM WETEN!

➡ Er bestaan **permanente postzegels** voor dagelijks gebruik. Denk maar aan de reeks met de afbeeldingen van Koning Filip of de reeks vlinders van Marijke Meersman

➡ Daarnaast komen er regelmatig **gelimiteerde uitgaven** uit, gegroepeerd in bepaalde thema's of gelinkt aan bijzondere gebeurtenissen. Deze zegels zijn uniek omdat ze slechts verkrijgbaar zijn zolang de voorraad strekt. Ze worden nooit bijgedrukt en zijn dus gegeerd materiaal voor verzamelaars.

MIJNZEGEL®, JOUW PERSOONLIJKE POSTZEGEL

Op de website van bpost kan je thuis op je pc zelf een unieke postzegel maken op basis van een tekening, een illustratie of een foto. Zo geef je je post een persoonlijk tintje. Je kan MijnZegel® bestellen per vel van 15 zegels.

WELKE POSTZEGEL PLAKKEN?

Er zijn postzegels voor **nationale verzendingen** (in België) en voor **internationale verzendingen** (naar het buitenland).

BINNENLAND

De waarde van zegels bestemd voor verzending in België wordt met een **cijfer** ("1", "2" of "3") weergegeven. Dat cijfer hangt af van het formaat en het gewicht van de kaart of brief waarvoor de zegel gebruikt wordt. De zegels kunnen gecombineerd worden om aan het juiste bedrag te komen.

Voor een **genormaliseerde zending** (voorbeeld: Amerikaans formaat) heb je een postzegel met het cijfer '1' nodig. Het formaat van envelop mag dan maximaal 125 x 235 x 5 mm zijn en niet meer dan 50 g wegen.

Heeft jouw envelop een maximale afmeting van 230 x 350 x 30 mm? Dan gaat het om een **niet-genormaliseerde zending** (voorbeeld : A4 en A5 formaat) en plak je afhankelijk van het gewicht een postzegel met een '2' of een '3'.

Voorbeeld: een brief van 500 g frankeer je met een zegel met waarde 2 en een zegel met waarde 3. Of met vijf zegels met waarde 1.

Voor **speciale verzendingen** zoals aangetekende brieven of verzendingen waarvan je een bewijs wil dat de brief effectief werd afgeleverd, heb je speciale zegels nodig. Deze zegels hebben wél een waarde in euro.

Om precies te weten welke eenheid of welke combinatie je moet gebruiken om je post correct te frankeren, kan je terecht bij de verkooppunten van bpost. Of je rekent het zelf uit op www.bpost.be/tarieven

BUITENLAND

De waarde van de postzegels bestemd voor het buitenland wordt ook met een **cijfer** ("1" of "3") weergegeven. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen postzegels bestemd voor de zone Europa en postzegels bestemd voor de rest van de wereld.

De zegel met cijfer 1 is voor de genormaliseerde internationale zendingen en de zegel met cijfer 3 voor de niet-genormaliseerde internationale zendingen.

ZONE EUROPA

Afhankelijk van de geografische bestemming van je zending, krijgt het nummer een andere achtergrond. Staat het nummer in een marineblauw vierkant met sterretjes eromheen, dan gaat het om een zegel voor zendingen naar Europa.

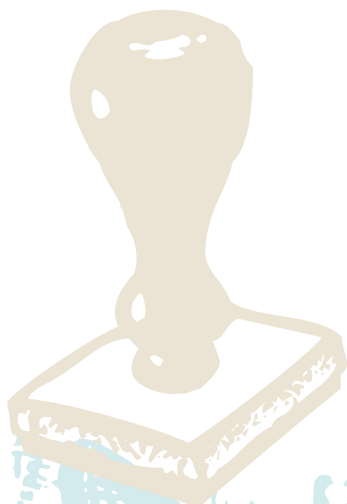

REST VAN DE WERELD

Staat het nummer van de zegel in een wit vierkant met daarin een blauwe wereldbol, dan gaat het om een zegel voor zendingen naar de rest van de wereld.

GOED OM WETEN!

Doordat er geen waarde in euro op de zegels staat, blijven ze onbeperkt geldig. Je kan ze dus binnen 5 of 10 of 100 jaar nog steeds gebruiken!

POSTZEGELS, OOK LEUK OM TE VERZAMELEN!

Omdat postzegels vaak echte minikunstwerkjes zijn die bovendien interessante verhalen vertellen, en omdat bepaalde zegels slechts in een beperkte oplage verschijnen, zijn ze voor heel wat mensen échte verzamelobjecten.

Elke postzegel is het begin van een boeiende **ontdekkingstocht**. Postzegels zijn de visitekaartjes van onze maatschappij. Je komt zo vanalles te weten over cultuur, geschiedenis, interessante events, belangrijke personen en straffe helden. Postzegels vertellen verhalen over de natuur, de ruimte, technologie én landen dichtbij en veraf .

Postzegelverzamelaars of **filatelisten** bewaren hun postzegels zorgvuldig in speciale postzegelalbums of verzamelmappen. Echte filatelisten raken de postzegels nooit met hun vingers aan. Om te vermijden dat ze de zegels vuil maken of beschadigen, gebruiken ze een pincet met ronde punten. Meestal hebben ze ook een vergrootglas binnen handbereik: zo kunnen ze elke postzegel nauwkeurig bestuderen en checken op eventuele foutjes of gebreken.

Verzamelaars gaan op zoek naar **postfrisse zegels** die nooit gebruikt werden en dus niet afgestempeld zijn. Maar ze houden evengoed **afgestempelde zegels** bij, postzegels die effectief op een envelop of op een kaart kleefden.

ZIN OM OOK EEN VERZAMELING TE BEGINNEN?

Dan kan je natuurlijk zelf aan de slag gaan. Maar het is nog véél leuker om je aan te sluiten bij een jongerenclub. Zo bouw je samen met andere kinderen aan je eigen verzameling.

✓ HUISTAAK / SCHRIJFOEFENING

Laat elke leerling op zoek gaan naar 1 postzegel waar een bijzonder verhaal aan vasthangt. Laat ze de postzegel op een blad papier kleven (of inscannen) en er het verhaal in het kort bijschrijven. Van wie heb je die postzegel gekregen? Waar komt hij vandaan? Wat staat erop? Hou oud is hij?

✓ HOEKENWERK / POSTZEGELS RUILEN

Verdeel de klas in 4 groepen. Geef elke leerling 25 postzegels. Laat de kinderen hun zegels goed bekijken. Daarna kiest elke leerling een thema dat hij of zij op een papiertje schrijft.

Bijvoorbeeld: *stripverhalen of ruimtevaart*. Dan checken ze hun eigen stapeltje op postzegels die in dit thema passen. Nadien mogen ze met de andere kids uit hun groep proberen ruilen. Nadien maken ze een map voor hun 'verzameling', en schrijven ze bij elke postzegel zoveel mogelijk info. Die info kunnen ze opzoeken in catalogi en/of online.

Hou nadien een klasgesprek: hoe is het ruilen verlopen? Waren er problemen? Hoe ging het opzoekwerk in de catalogus of online?

